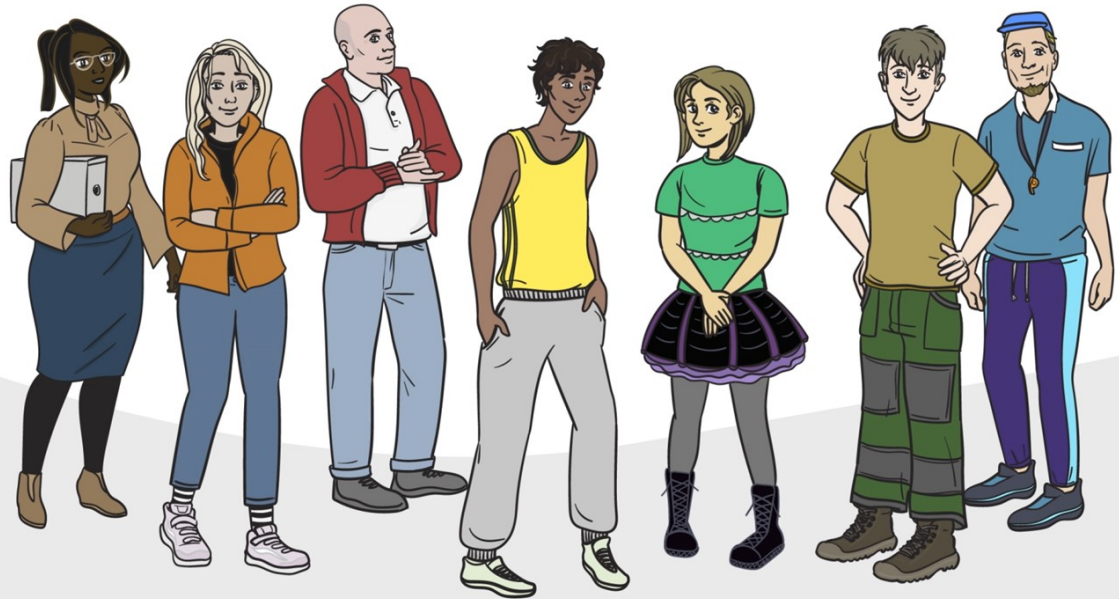

Itsenäisesti asuvien
16–18-vuotiaiden
mielenterveyden edistämisen
LOPPURAPORTTI

Itsenäisesti asuvat nuoret -hanke

Projekti alkoi syksyllä 2021 ja päättyi joulukuussa 2022.

Kehitetty osana Tampere Junior -kehitysohjelmaa, jonka tavoitteena on lapsiperheiden eriarvoisuuden vähentäminen.

Rahoittaja sosiaali- ja terveysministeriö (STM)

- ❑ Mielenterveysstrategia 2020 - 2030
- ❑ Valtionavustus 160 000 € (omarahaus 40 000 €)

Yhteyshenkilöt Tampere Junior- kehitysohjelmassa:

Johanna Pyymäki, johanna.pyymaki@tampere.fi

Lauri Ikola, lauri.h.ikola@tampere.fi

Ota yhteyttä ja lue lisää!

Tampere Junior- kehitysohjelma -
Itsenäisesti asuvat nuoret

Innokylä – Itsenäisesti asuvien nuorten
mielenterveyden edistämien

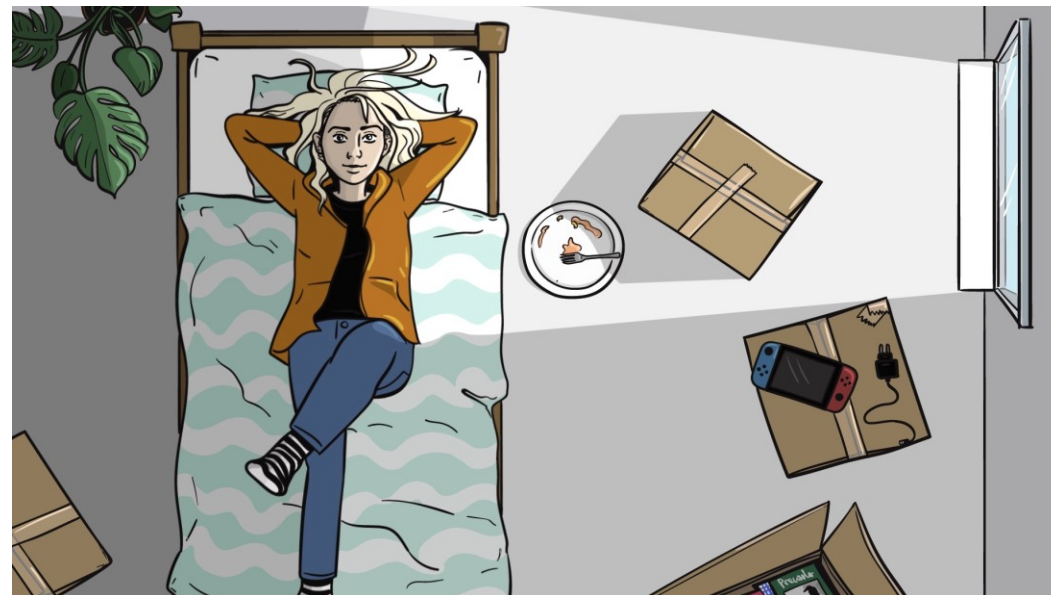
Miksi itsenäisesti asuvien nuorten mielenterveyden edistäminen?

Itsenäisesti asuvalla nuorella tarkoitetaan 16-18-vuotiaita nuoria, jotka ovat muuttaneet asumaan itsenäisesti.

Itsenäisesti asuvat nuoret tunnistettiin Tampere Juniorin ensimmäisestä lapsiperhedatasta. Aineistoa läpikäydessä eräs oppilaitoksen toimija totesi ”minua yllättää, että teitä yllättää tämän kohderyhmän olemassaolo”. Itsenäisesti asuvat nuoret oli kouluilla tunnistettu, mutta asiasta ei vielä tässä vaiheessa ollut laajaa kaupunkitasoista ymmärrystä.

Tampere Juniorin toinen lapsiperhedata tuotettiin osana Lapsiperheiden edistynyt analytiikka -hanketta. Sen yhteydessä päästiin syventämään ymmärrystä itsenäisesti asuvista nuorista. Tästä aineistosta syntyi ymmärrys, että Tampereella elää noin 2000 itsenäisesti asuvaa 16-18-vuotiasta nuorta. Tämän lisäksi on vielä nuoria, jotka asuvat yhdessä toisen nuoren tai muun aikuisen kuin oman huoltajan kanssa. Kohderyhmällä havaittiin myös olevan enemmän tuen tarpeita. Tätä ymmärrystä haluttiin syventää ja samalla löytää uusia keinoja tarjota nuorille tukea.

Itsenäisesti asuvat nuoret ovat kohderyhmänä erityinen, koska alaikäisenä he ovat edelleen riippuvaisia huoltajan elatuksesta ja tuesta, mutta huoltaja saattaa usein asua eri paikkakunnalla, joskus jopa satojen kilometrien päässä. Tästä syystä nuorilla on suurempi tarve saada arkiympäristönsä aikuisilta ja toimijoilta tukea.

Kohderyhmän laajuus ja tuen tarpeet

Ilmiötä tarkasteltiin laajasti eri lähteitä hyödyntäen.

Kokemustieto:

- Asiantuntijoiden haastattelut
- Nuorten ryhmähaastattelut
- Dialogiset työpajat

Rekisteritieto:

- Tampere Juniorin lapsiperhedata
- Kouluterveyskysely
- Oppilaitosten omat rekisterit

Rekisteriaineisto tuki kokemuspohjaista havaintoa siitä, että itsenäisesti ja muulla tavoin asuvien väliltä löytyy selviä hyvinvointieroja.

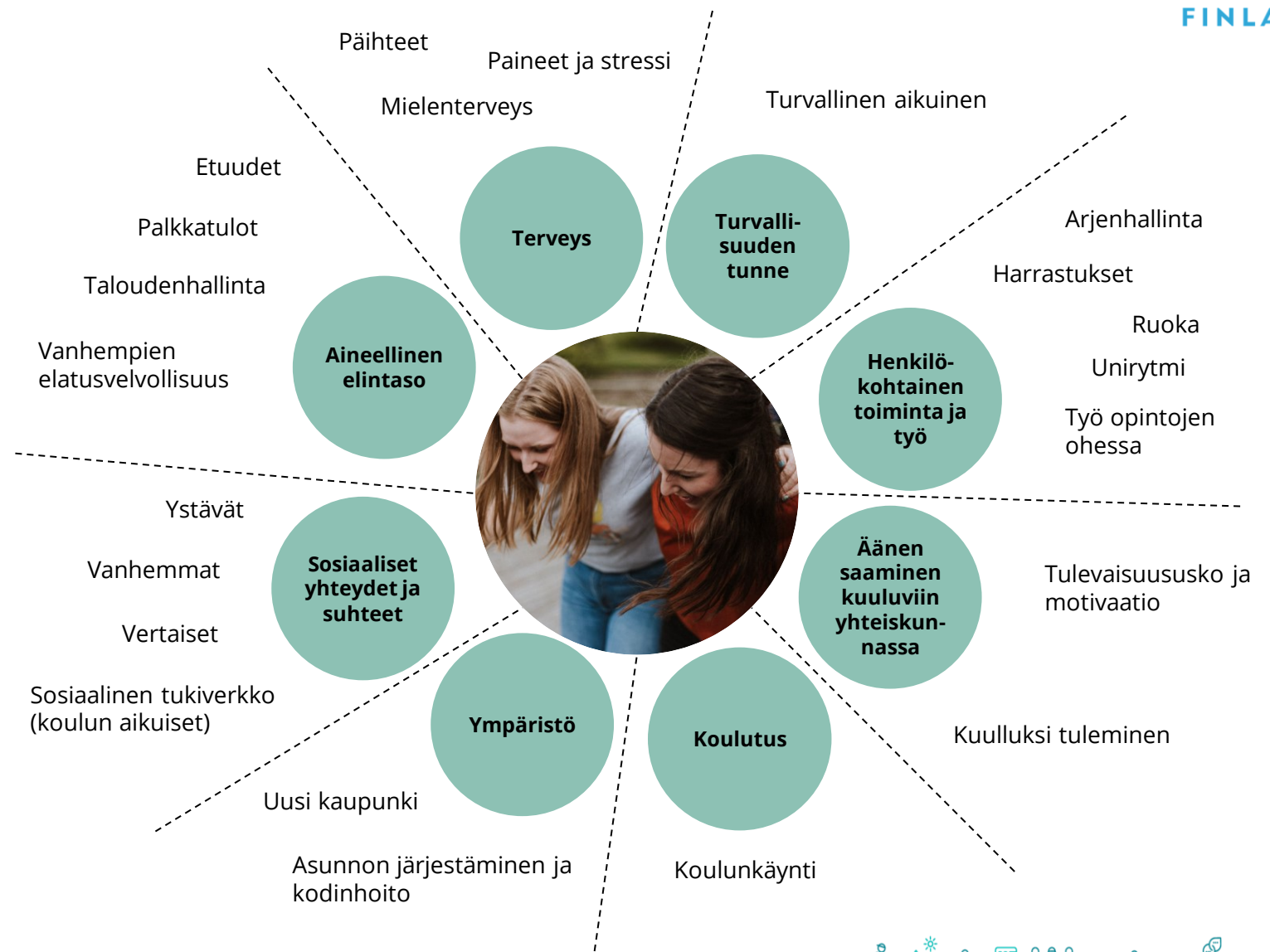
Ilmiökartta kokonaisuudessaan:

<https://tampere.visualisoinnit.fi/itsenaisesti-asuvat-nuoret/>

Ilmiön kuvaus -osion tuotokset tehty yhteistyössä Synesis Oy, Pekka Lavila/Hahmota Oy, Peter Tattersall

ILMIÖKARTTA ITSENÄISESTI ASUVAN 16–18-VUOTIAAN NUOREN ARJEN HAASTEISTA

TAMPERE.
FINLAND

Itsenäisesti asuvien nuorten mielenterveyden edistäminen
Johanna Pyymäki & Lauri Ikola
31.1.2023

Nostoja kouluterveyskyselystä

Vastaajajoukossa on kysymyskohtaisesti pieniä eroja. Lukiossa itsenäisesti asuvia vastaajia oli noin 230 ja muuten asuvia vastaajia noin 2280. Ammatillisissa oppilaitoksissa itsenäisesti asuvia vastaajia oli noin 100 ja muuten asuvia vastaajia noin 700. Tietojen lähde on Kouluterveyskysely 2021, THL. (Julkaisematon, tätä hankeraporttia varten koottu tulos. Lisätiedot kouluterveyskysely@thl.fi)

Indikaattorit terveys ja hyvinvointi:

Kokenut viimeisen kahden viikon aikana positiivista mielenterveyttä

- ☐ Lukiossa itsenäisesti asuvalla 16,6%, muuten asuvalla 26,4%
- ☐ Ammatillisessa itsenäisesti asuvalla 19,8%, muuten asuvalla 25,5%

Koulu-uupumus

- ☐ Lukiossa itsenäisesti asuvalla 34,6%, muuten asuvalla 19,5%
- ☐ Ammatillisessa itsenäisesti asuvalla 14,9%, muuten asuvalla 14,7%

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi

- ☐ Lukiossa itsenäisesti asuvalla 49,3%, muuten asuvalla 28,8%
- ☐ Ammatillisessa itsenäisesti asuvalla 39,6%, muuten asuvalla 27,5%

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus

- ☐ Lukiossa itsenäisesti asuvalla 38,3%, muuten asuvalla 23,5%
- ☐ Ammatillisessa itsenäisesti asuvalla 32,7%, muuten asuvalla 20,5%

Vähintään kaksi viikkoa kestänyt masennusoireilu

- ☐ Lukiossa itsenäisesti asuvalla 38%, muuten asuvalla 26,1%
- ☐ Ammatillisessa itsenäisesti asuvalla 33%, muuten asuvalla 24,8%

Nostoja kouluterveyskyselystä

Vastaajajoukossa on kysymyskohtaisesti pieniä eroja. Lukiossa itsenäisesti asuvia vastaajia oli noin 230 ja muuten asuvia vastaajia noin 2280. Ammatillisissa oppilaitoksissa itsenäisesti asuvia vastaajia oli noin 100 ja muuten asuvia vastaajia noin 700. Tietojen lähde on Kouluterveyskysely 2021, THL. (Julkaisematon, tätä hankeraporttia varten koottu tulos. Lisätiedot kouluterveyskysely@thl.fi)

Indikaattorit turvallisuuden tunne ja päihteet:

Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana

- ☐ Lukiossa itsenäisesti asuvalla 15,4%, muuten asuvalla 9,1%
- ☐ Ammatillisessa itsenäisesti asuvalla 18,2%, muuten asuvalla 19,5%

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa

- ☐ Lukiossa itsenäisesti asuvalla 18,3%, muuten asuvalla 11,9%
- ☐ Ammatillisessa itsenäisesti asuvalla 27,3%, muuten asuvalla 21,2%

Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta

- ☐ Lukiossa itsenäisesti asuvalla 6,9%, muuten asuvalla 3,5%
- ☐ Ammatillisessa itsenäisesti asuvalla 20,6%, muuten asuvalla 21,7%

Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran

- ☐ Lukiossa itsenäisesti asuvalla 18,9%, muuten asuvalla 11,1%
- ☐ Ammatillisessa itsenäisesti asuvalla 33,3%, muuten asuvalla 23,7%

Omalla paikkakunnalla helppo hankkia huumeita

- ☐ Lukiossa itsenäisesti asuvalla 70%, muuten asuvalla 62,3%
- ☐ Ammatillisessa itsenäisesti asuvalla 72%, muuten asuvalla 67,4%

Hankkeen ja luodun ekosysteemin tavoitteet

Hankkeen tavoitteet

1. Itsenäisesti asuvilla nuorilla on ennakoivat palvelut käytössä
2. Toimijoista rakentuva uudenlainen oppiva ekosysteemi
3. Kohderyhmän korjaavien palvelujen tarve vähenee
4. Tampereella asuvien nuorten hyvinvointierot ovat kaventuneet

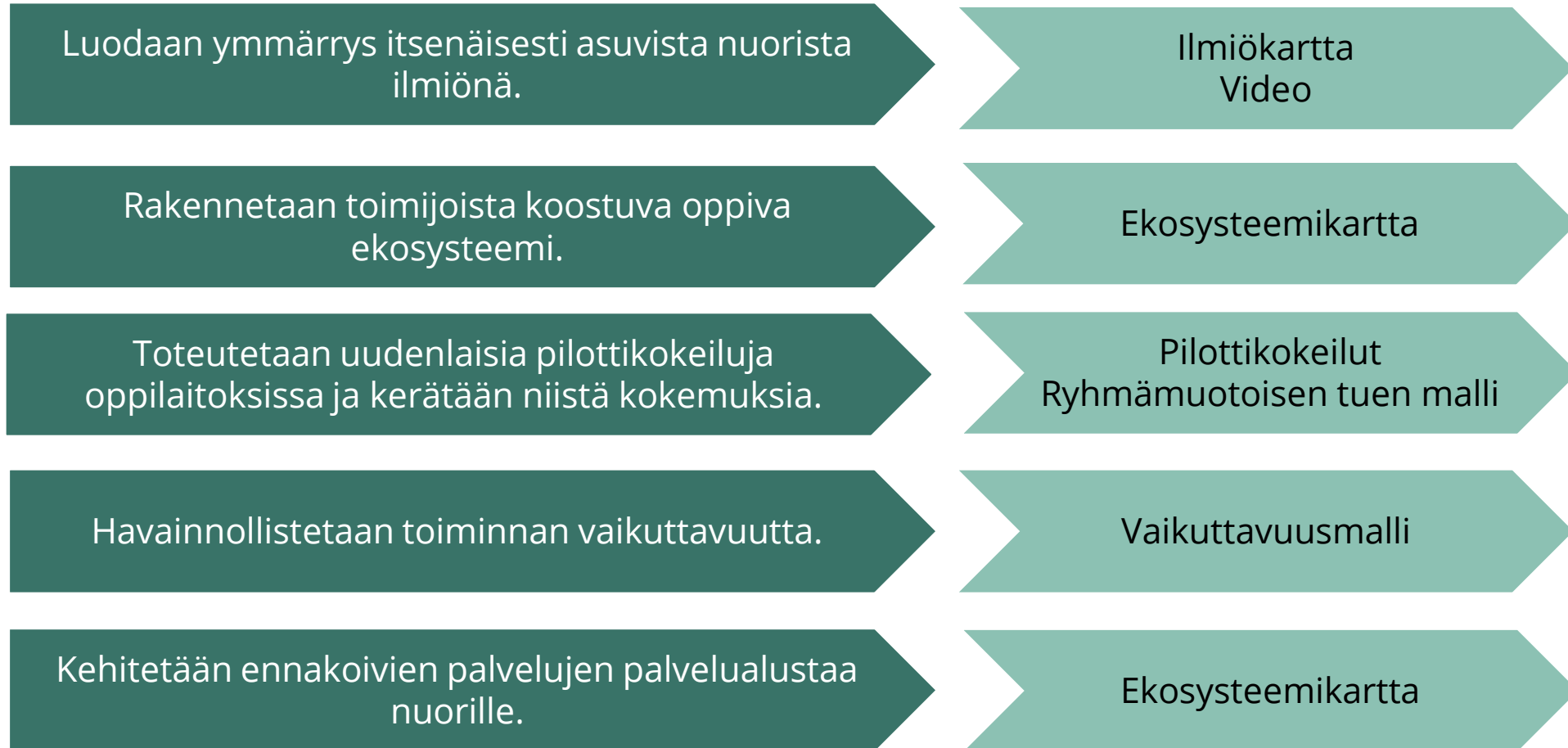
Ekosysteemin visio 2027

”Tampereella itsenäisesti asuva nuori ei jää yksin”

1. Nuoret ekosysteemitoinnin dynamona
2. Kohtaamisia tutuissa yhteisöissä
3. Digiratkaisut avun löytämiseksi
4. Ekosysteemi varmistaa yhdyspintatyön

Ekosysteemin tavoitteet 2022–2023

Keskeiset toimenpiteet ja tuotokset

Hankkeen toimintamallit

Ekosysteemikartta

- ❑ Keskiössä nuori ja nuorten esiin nostamat tarpeet
- ❑ Havainnollistaa, millaisia palveluita nuorille on saatavilla
- ❑ Auttaa ammattilaisia tunnistamaan, ketkä kaikki toimivat ilmiön parissa

Ryhmämuotoisen tuen malli

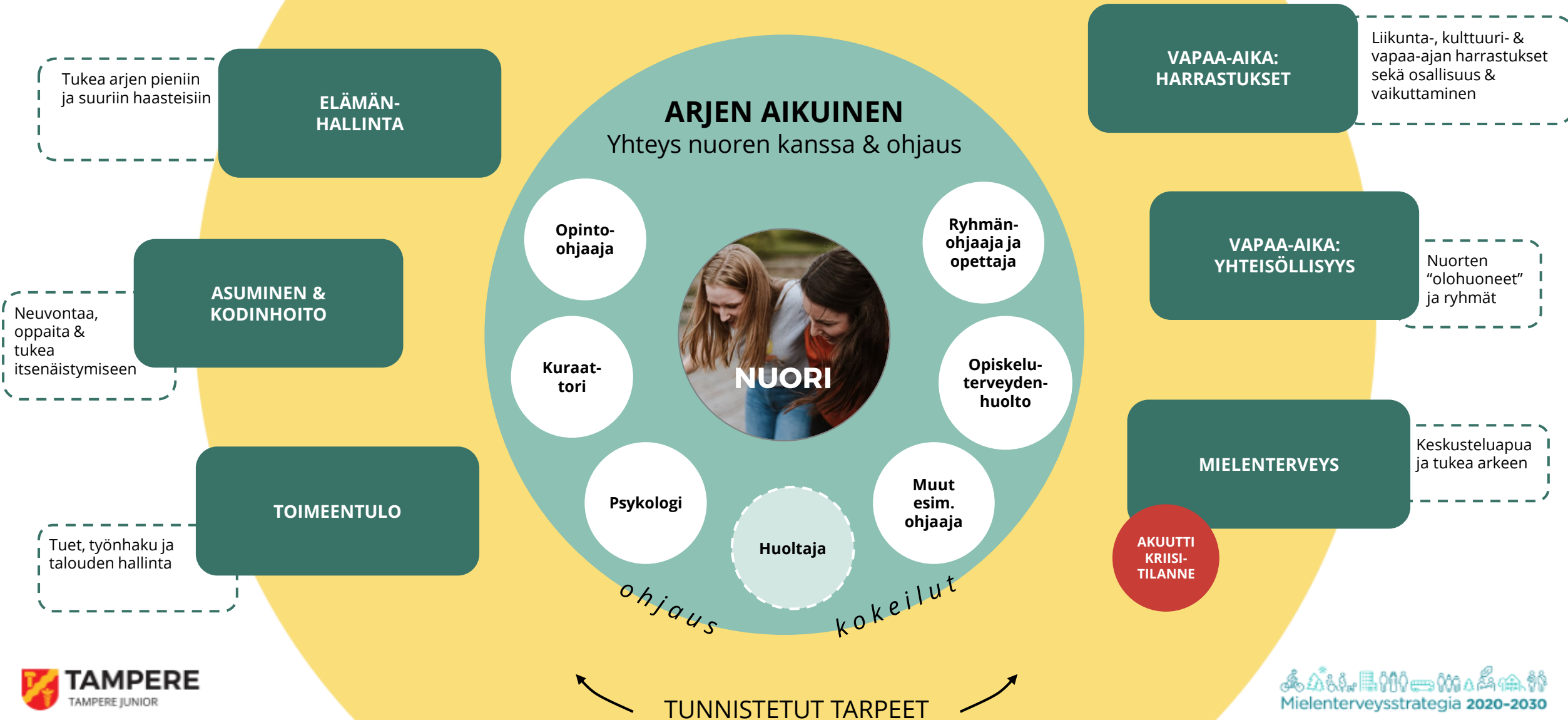
- ❑ Helpottaa ryhmämuotoisen tuen tarjoamista
- ❑ Mahdollistaa resurssien keskittämisen toimintaan suunnittelun sijasta
- ❑ Luotu yhdessä Tampereen yhteiskoulun lukion kanssa, jolla vastaavasta toiminnasta pitkä kokemus

Ekosysteemin toimintamallityökirja

- ❑ Sisältää kaiken keskeisen hankkeen tekemisen ilmiön kartoituksesta tuotoksiin
- ❑ Antaa rakenteen, jonka pohjalta lähteä rakentamaan omaa ekosysteemiä
- ❑ Kostaa yhteen ekosysteemin rakentamisesta saadut opit ja havaitut kehityskohteet

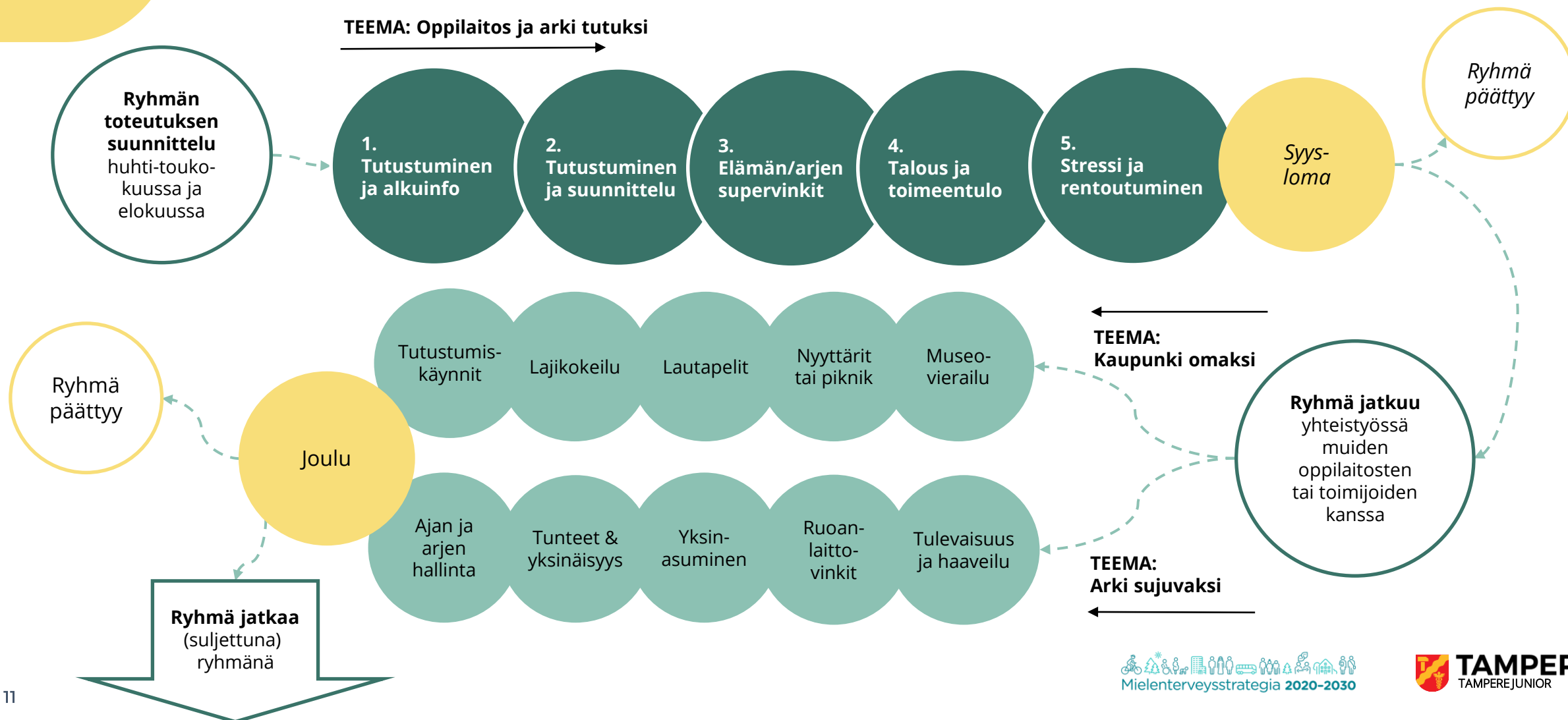
ITSENÄISESTI ASUVIEN NUORTEN MIELEN HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN EKOSYSTEEMI

TOTEUTUKSEN KUVAUS

RYHMÄMUOTOINEN TOIMINTA

TEEMA: Oppilaitos ja arki tutuksi

Ekosysteemin toimintamallityökirja

Mukana kehittämässä:

13 nuorta
kokemusasian-
tuntijana

8 kehittäjätahoa
kokeiluissa

noin 30
ekosysteemi-
toimijaa

yhteistyö-
kumppanina
Kolmas
Persoon Oy

HELMIKUU 2022 –
MARRASKUU 2022

1. Nuorten osallisuus

MARRASKUU 2021 –
HELMIKUU 2022

2. Ilmiön kuvaus

HUHTIKUU 2022 –
TOUKOKUU 2022

3. Yhteinen tavoite

KESÄKUU 2022 –
ELOKUU 2022

4. Kokeilujen ideointi

ELOKUU 2022 –
MARRASKUU 2022

5. Kokeilut

ELOKUU 2022 –
MARRASKUU 2022

6. Ekosysteemi- kartta

Toimintamallityökirja

- ❑ Ekosysteemin toimintamallityökirja kokoaa ekosysteemin rakentamisen luomisprosessin ja sen vaiheiden aikana kertyneet tuotokset ja kertyneet opit.
- ❑ Työkirjan erillisissä luvuissa käsitellään nuorten osallisuutta, ilmiön kuvausta, yhteisen tavoitteen muodostamista, kokeilujen ideointia, kokeilujen toteutusta ja ekosysteemikartan piirtämistä.
- ❑ Jokaisessa luvussa avataan, miksi tehtiin, mitä tehtiin, mitä syntyi ja mitä opittiin.
- ❑ Toimintamallityökirjan on tarkoitus tarjota käytännön esimerkkejä, työvälineitä ja kokemuksia ilmiölähtöisestä yhteiskehittämisestä.

Hankkeen tulosten arviointi

T
A
V
O
I
T
E
T
A
S
O

Ymmärrys itsenäisesti asuvista nuorista
ilmiönä

Toteutettiin laaja ilmiönkartoitus, jossa
hyödynnettiin erilaisia datalähteitä sekä
nuorten ja asiantuntijoiden kokemustietoa

T
U
L
O
K
S
E
T

Toimijoista rakentuva oppiva ekosysteemi
on luotu

Toimijoista rakentuva ekosysteemi luotiin
ja mallinnettiin (mukana n. 30 toimijaa).

Ensimmäinen pilotti on tehty ja siitä on
saatu kokemuksia

Toteutettiin kolme pilottikokeilua, joista
yhdestä syntyi laaja ryhmämuotoisen tuen
toimintamalli.

Ekosysteemin tulosten (2022-2023) arviointi

Onnistumiset 2022

Nuorten ryhmän nuoret osallistuivat aktiivisesti eri toimintojen kehittämiseen ja arviointiin läpi hankkeen.

Toteutettiin kolme kokeilua, joista yhdessä syntyi uusi laaja ryhmämuotoisen tuen malli. Lisäksi Kelan ja Ohjaamon yhteisten infojen järjestämistä jatketaan.

Ekosysteemikartasta muodostui nuorten kannalta relevantit palvelut yhteen kokoava työkalu, jota asiantuntijat voivat käyttää kasvokkaisessa työssä nuorten kanssa.

Ekosysteemin kautta toteutettiin 3 kokeilua, joiden tulokset ovat herättäneet kiinnostusta ja innostusta.

NUORET EKOSYSTEEMITOIMINNAN DYNAMONA

- ☐ Toiminta perustuu nuorten toiveisiin
- ☐ Osallisuudelle on luotu selkeät raamit

KOHTAAMISIA TUTUISSA YHTEISÖISSÄ

- ☐ Nuorten toiveisiin perustuvia kohtaamisia
- ☐ Toiminta keskittyy tuttuihin yhteisöihin

DIGIRATKAISUT AVUN LÖYTÄMISEKSI

- ☐ Digiratkaisut tukevat nuorten tiedontarpeita
- ☐ Tukevat avun nopeaa löytymistä kasvokkaista toimintaa sivuuttamatta

EKOSYSTEEMI VARMISTAA YHDYSPINTATYÖN

- ☐ Ekosysteemillä on orkestroija ja siihen kuulumisen on innostavaa ja hyödyllistä
- ☐ Toteutetaan 5 kokeilua, joiden pohjalta arvioidaan toimintaa

Kehitystarpeet 2023

Ekosysteemin tulevan orkestroijan varmistuessa varmistettava myös nuorten roolin jatkuvuus.

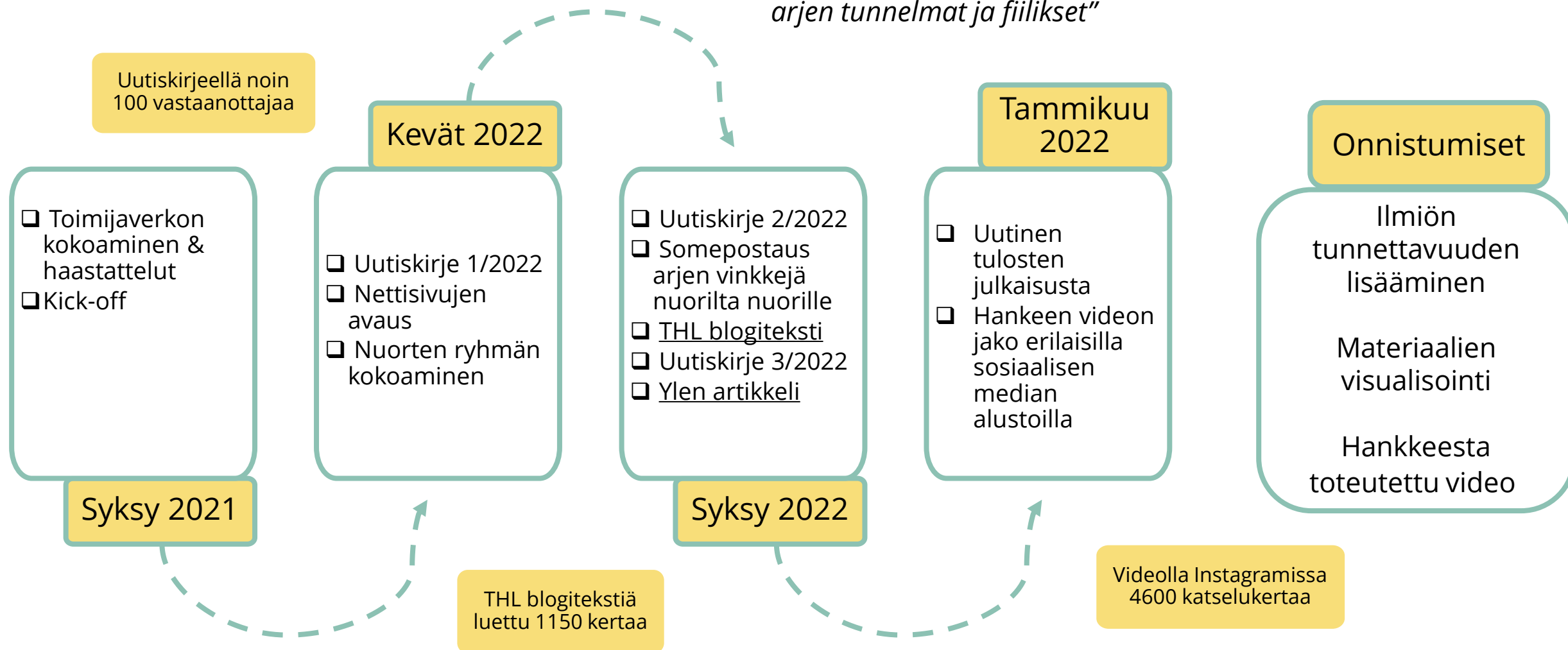
Kohtaamisia toteutettiin vain yhdessä oppilaitoksessa. Toimintaa pyritään laajentamaan oppilaitoksiin ja erilaisiin yhteisötiloihin luotua mallia hyödyntäen.

Digielementti jäi ohueksi, koska uudet palvelualustat olivat vasta muotoutumassa. Kerätylle sisällölle etsitään vielä digitaalista kotia kaupungista ja hyvinvointialueelta.

Ekosysteemin ydin on edelleen muotoutumassa. Aiempien pilottien jatkoksi pyritään toteuttamaan 2 kokeilua.

Hankkeen viestintä

"Erittäin onnistunut video, hyvin välittyä itsenäisesti asuvan nuoren arjen tunnelmat ja fiilikset"

Nuorten ryhmän arvio hankkeesta

Nuorten ryhmä

Nuorten ryhmä (13 nuorta) työskenteli aktiivisesti tuomalla esille ajankohtaista kokemustietoa sekä kommentoiden projektin tuotoksia ja ideoita. Työskentelytapaamisista maksettiin osallistumispalkkio 20 €/tapaaminen.

Nuorten ryhmä sai nuorilta toteutetun kyselyn (n=7) perusteella erittäin positiivisen arvion. Kysyttäessä suositteletko ryhmässä toimimista kuusi vastaajaa seitsemästä antoi arvosanan 10 tai 9. Yksi vastaajista antoi arvosanan 6.

"Olen kokenut tullessi kuulluksi ja tilaisuudet ovat olleet onnistuneita. Nuoren arkea koskevat kysymykset on nuorelle melko helppoja vastattavia, mutta voi silti auttaa paljon materiaalin suunnittelua varsinkin kun työntekijät ovat usein irtautuneet jo kauan sitten yksinasuvien nuorten arjesta."

"Olen kovin ylpeä siitä mitä olemme saaneet aikaan, ja itse hankkeesta ja kehityksestä mitä tavoitellaan Tampereella. On lohdullista kuvitella että meidän tekemällä työllä on suurikin merkitys edes yhdelle yksilölle."

Asiantuntijoiden arvio hankkeen tuloksista

Ekosysteemikartan arviointi

Kaikki vastaajat (n=11) olivat täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että ekosysteemikartta helpottaa nuorten ohjaamista ennalta ehkäiseviin palveluihin, ja samoin valtaosa (n=9) koki, että ekosysteemikartta lisää ymmärrystä itsenäisesti asuvien nuorten arjen haasteista. Edelleen vastaajista valtaosa vastasi olevansa täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että kartta edesauttaa tiedon ja hyvien käytänteiden jakamista (n=9), rohkaisee yhteiskehittämiseen (n=9) ja helpottaa toimijoita oman roolinsa tunnistamisessa (n=8). Vastaajista kuitenkin vain (n=4) koki olevansa täysin tai jokseenkin samaa mieltä väitteestä "vähentää pidemmällä aikavälillä nuorten ongelmien kasautumista" (täysin tai jokseenkin eri mieltä n=3, en osaa sanoa n=4).

Sähköinen palautekysely oli avoinna 19.1.-25.1.2023 ja linkki siihen lähetettiin 120 asiantuntijalle ja ammattilaiselle. Vastauksia kyselyyn tuli 11.

"Koko projektissa mahtava suoritus tiiviissä aikataulussa"

"Ennakkoluuloton ja käytännönläheinen toteutus"

"Itsenäisesti asuvien ryhmän mallintaminen on erittäin hyvä, mielestäni hankkeen paras anti"

Ryhmämuotoisen tuen arviointi

Palautekyselyn vastaajista (n=11) valtaosa oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että ryhmämuotoisen tuen malli vastaa sisällöllisesti nuorten tuen tarpeita (n=9) ja että sen avulla voidaan lisätä nuorten arjen sujuvuutta ja siten ehkäistä ongelmien kasautumista (n=8). Valtaosa vastaajista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä myös siitä, että ryhmämuotoisen tuen malli on väline, joka mahdollistaa varhaisen puuttumisen ja mielenterveyttä edistävän työn lisäämisen (n=10) sekä kunta-hyvinvointialue yhdyspintatyön toteuttamisen (n=9).

Toteutettujen pilottien arviointi

Ryhmämuotoinen toiminta

Nuorilta tarve yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden taklaaminen.

Pilotissa mallinnettiin ryhmämuotoisen tuen tarjoamista yhteistyössä Tampereen yhteiskoulun lukion ja Valo-valmennuksen kanssa, joilla oli vahvaa aiempaa kokemusta ryhmätoiminnan järjestämisestä.

Arviointi:

- ❑ Ryhmän tapaamisista kerättiin palautetta nuorilta (n=8). Kuusi nuorista vastasi, että tapaamisiin osallistuminen on lisännyt heidän hyvinvointiaan. Samoin kuusi vastaajasta koki saaneensa ryhmästä vertaistukea ja/tai kavereita sekä koki voineensa tarvittaessa keskustella myös huolistaan ryhmän tapaamisissa. Kaikki nuorista pitivät ryhmän tapaamisiin osallistumista mukavana.

Mallin käyttöönottoa edistetään keväällä 2023 yhteistyössä toisen asteen oppilaitosten, opiskeluhoillon toimijoiden ja järjestöjen kanssa.

Jalkautuminen oppilaitokseen

Nuorilta tarve viranomaispalvelut tuntuvat etäisiltä ja joskus jopa pelottavilta.

Kela ja Ohjaamo kehittivät ja toteuttivat yhteisinfon, jossa tarjotaan nuorille kohdennetusti tietoa relevanteista palveluista. Hankkeen nuorten ryhmä mukana suunnittelussa.

Arviointi:

- ❑ Jalkautuminen toi toimijoille kasvot ja madalsi yhteydenoton kynnyistä. Kaikki osallistujat (n=11) saivat uutta tietoa Kelasta. Kukaan nuorista ei tiennyt ennalta ohjaamosta, mutta vierailun jälkeen yli puolet ajatteli voivansa käydä siellä lähiaikoina.
- ❑ Infoa testattiin saatujen oppien pohjalta isommalle kohderyhmälle valmistuvia 2. asteen opiskelijoita (yli 100 kuulijaa). Palaute positiivista ja jalkautuminen koettiin hyödylliseksi.

Jalkautumista jatketaan keväällä 2023 valmistuvien toisen asteen opiskelijoiden keskuuteen Kelan ja Tampereen Ohjaamon toimesta.

Nuoren kuntoutusrahan hakeminen

Nuorilta tarve helposti löydettävää ja lähestyttävää tukea viranomaisasiointiin.

Tunnistettiin, että nuoren kuntoutusrahan kanssa on erityisesti haasteita. Pilotissa kokeiltiin hakuprosessin sujuvoittamista uutta toimintatapaa hyödyntäen. Toimintatavassa ensin varmistettiin tarvittavien tietojen toimitus Kelaan, minkä jälkeen nuori sai antaa hakemuksen suullisesti videotapaamisessa, johon osallistui nuori, kuraattori ja Kelan työntekijä.

Arviointi:

- ❑ Asioinnin henkilökohtaisuus lisäsi merkittävästi asiakkaan positiivista kokemusta. Nuoret kokivat tulleen kuulluksi. Kelan tunnettuus lisääntyi.
- ❑ Videotapaamisella ei saavutettu merkittävää lisäarvoa suhteessa panostukseen. Asiakkaaseen käytetty aika ja vaiva lisääntyivät merkittävästi.

Kokeilu ei jatku. Ylläpidetään Kelan kanssa keskustelua asioinnin henkilökohtaisuuden edistämisestä ja mahdollisista jatkotoimenpide-ehdotuksista.

Vaikuttavuus

1. Tampere Junior -datasta tunnistettiin noin 2000 itsenäisesti asuvan 16-18-vuotiaan nuoren ryhmä.
2. Tampereella itsenäisesti asuva nuori ei jää yksin!
3. Ekosysteemin toiminnalla turvaamme itsenäistyvien nuorten avunsaannin ja resurssien tehokkaan hyödyntämisen.
4. Kunta, hyvinvointialue, Kela ja järjestöjen toimijat käyttävät resurssejaan yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.
5. Itsenäisesti asuvien nuorten arjen haasteet ja saatavilla oleva tuki on koottu ekosysteemikarttaan. Kohderyhmän nuorille on järjestetty sujuvaa arkea ja mielen hyvinvointia tukevia kohtaamisia.
6. Asiantuntijat ja nuoret ovat kehittäneet yhdessä hyväksi havaittuja ja uusia toimintatapoja. Nuorten tarvitsemat matalan kynnyksen palvelut ovat helposti saatavilla nuorten kasvuympäristöissä.
7. **Yhteisöt ja matalan kynnyksen palvelut tukevat nuorten voimavaroja. Nuorten ongelmien kriisiytyminen vähentyy.**

*Pohjautuu Hyvän mitta [Vaikuttavuusketjuun](#)

Toteutuneet riskit ja niihin vastaaminen

H
A
A
S
T
E
E
T

Projektin sisäiset henkilöstövaihdokset

Tunnistettu riski

Ekosysteemitomijoiden sitouttaminen
käyttämään resursseja

Sote-muutos ja hyvinvointialueiden aloitus
vaikeutti sähköisen palvelualustan
löytymistä

Laadukas dokumentointi ja onnistuneet
henkilöstövaihdokset

Projektityöntekijöiden vahva tuki pilottien
suunnittelussa, joiden kautta saatiin
herätettyä kiinnostusta

Ensivaiheessa sisällöt vietiin Innokylään ja
kaupungin verkkosivuille osana
ekosysteemikuvausta, tavoitteena linkitys
hyvinvointialueen sivuille

R
A
T
K
A
I
S
U
T

Hankkeen onnistumiset

Kehitysfilosofiamme ydin kirkastui:

*"Sujuva arki tukee
nuorten mielen hyvinvointia."*

**Luotiin ja levitettiin yhteistä
ymmärrystä itsenäisesti
asuvista nuorista ilmiönä.**

**Rakennettiin ekosysteemi ja
kehitettiin työkaluja
nuorten tukemiseen.**

**Paketoitiin opit ja työkalut
visuaalisesti ja helposti
hyödynnettävään muotoon.**

Hankkeen tulevaisuuden näkymät

Tuotosten jalkauttaminen

Hankkeen jalkauttaminen on osa Tampere Junior – kehitysohjelman vuoden 2023 toimintaa ja Tampereen lapsiystävällinen kunta -kehittämistyötä.

Ekosysteemin toiminnalle luodaan keväällä 2023 pysyviä rakenteita – kutsutaan koolle ekosysteemin ydintoimijat, selkeytetään toimijoiden roolia ja hahmotellaan seuraavia kokeiluja.

Etsitään kaupungin ja hyvinvointialueen verkkosisällöistä alustaa itsenäistymisen elämänvaihetta tukevan sisällön jakamiselle.

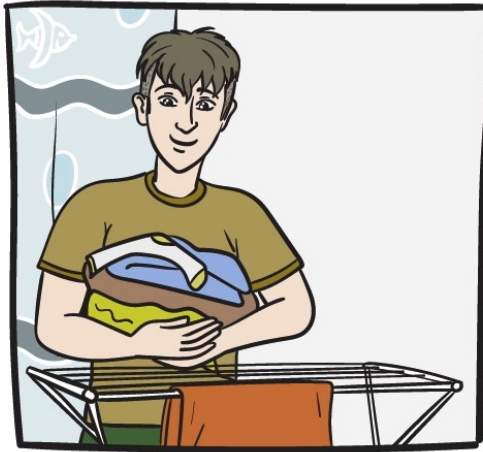
Pyritään edistämään kehitettyjen työkalujen käyttöönottoa paikallisesti ja valtakunnallisesti.

”Mitä pienempiin asioihin nuorilla on mahdollisuus saada nopeaa apua, sitä paremmin he voivat. Nämä hyvät käytänteet kun saataisiin vielä näkyvästi jalkautumaan”

Nuoret ovat jo pitkään itsenäistyneet Suomessa varhaisessa vaiheessa.

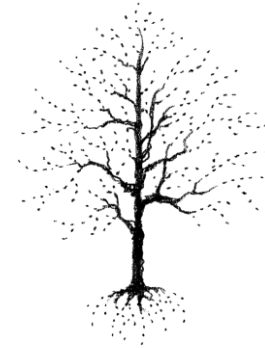
Tämän 16–18-vuotiaisiin nuoriin kohdennetun **hankkeen opit kannattaa valjastaa laajemminkin nuorten itsenäistymisen elämänvaiheen tueksi.**

Itsenäistymisen elämänvaihe

TAMPERE.
FINLAND

Yhteistyökumppanit

SYNESIS

Hahmota

